

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกใช้บริการให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพทางเพศของสตรีวัยหมดประจำเดือนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรเพศหญิง อายุ 45 – 59 ปี ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 620,807 คน จากข้อมูลสถิติจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร เดือนธันวาคม 2550 แยกตามช่วงอายุ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในการศึกษานี้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกจะตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

การคำนวณหาขนาดตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คำนวณตามหลักการแปรผันร่วมกันระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่างของ ยามานะ (Yamane, 1973) โดยกำหนดความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาด ไม่เกิน 5%

$$n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

เมื่อ e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผลจากการคำนวณ จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n) = 399.74 คน

ดังนั้นจึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้จำนวนทั้งหมด 400 คน

วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างในการศึกษา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างที่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งกลุ่มเขตของกรุงเทพมหานครเป็น 12 กลุ่ม จากกองสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผลกรุงเทพมหานคร แบ่งไว้ ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มรัตนโกสินทร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มลุมพินี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มวิภาวดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มเจ้าพระยา

กลุ่มที่ 5 กลุ่มกรุงธนบุรี

กลุ่มที่ 6 กลุ่มตาดิน

กลุ่มที่ 7 กลุ่มพระนครเหนือ

กลุ่มที่ 8 กลุ่มบูรพา

กลุ่มที่ 9 กลุ่มสวนหลวงส์

กลุ่มที่ 10 กลุ่มศรีนครินทร์

กลุ่มที่ 11 กลุ่มมหาสวัสดิ์

กลุ่มที่ 12 กลุ่มสนามชัย

หลังจากนั้น สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากมา 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มลุมพินี และกลุ่มวิภาวดี

1. กลุ่มลุมพินี ได้แก่ เขตปทุมวัน เขตบางรัก เขตสาทร และเขตวัฒนา

2. กลุ่มวิภาวดี ได้แก่ เขตบางซื่อ เขตจตุจักร เขตพญาไท เขตดินแดง เขตราชเทวี

และเขตห้วยขวาง

ขั้นตอนที่ 2 ทำการจับสลากเขต จาก 2 กลุ่ม ได้แก่ เขตปทุมวัน และเขตจตุจักร แบ่งเก็บ

ข้อมูลเขตละ 200 ตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 เก็บตัวอย่างด้วยวิธีได้ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยออกแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 2 ส่วน โดยให้หน่วยศึกษาที่เป็นประชากร คือ เพศหญิงอายุ 45-59 ปี ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ สถานภาพ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการตลาดการบริการ ได้แก่ ประเภทบริการ ผู้ให้บริการ ราคา สถานที่การให้บริการ การส่งเสริมการตลาด ลักษณะทางกายภาพของสถานบริการ กระบวนการให้บริการ และเวลา

เกณฑ์การให้คะแนน

กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นในส่วนของ ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกใช้บริการให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพทางเพศ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ (5 - Point Likert Scale) ได้แก่

5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยแบบสเกลการวัดความคิดเห็น โดยประเมินค่าจากสูตร

(มัลลิกา บุนนาค, 2537) คือ

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็น	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็น	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็น	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็น	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือทั้งในเรื่องของความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบว่าคำถามมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้หรือไม่แล้วจึงแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ในส่วนของแบบวัดที่เป็นลิเคิร์ตสเกลนำไปทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของเครื่องมือกับกลุ่มที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่าง

(Pre – Test) แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หลังจากทดสอบแล้ว นำข้อมูลมาหาความเชื่อถือได้ (Reliability) ตามสูตรค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาแบบครอนบราท (Cronbach Alpha Coefficiency) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2537) ได้ผลดังนี้

ผลการคำนวณความเชื่อถือได้ด้านประเภทบริการ = 0.78

ผลการคำนวณความเชื่อถือได้ด้านผู้ให้บริการ = 0.64

ผลการคำนวณความเชื่อถือได้ด้านส่งเสริมการตลาด = 0.70

ผลการคำนวณความเชื่อถือได้ด้านลักษณะทางกายภาพของสถานที่ให้บริการ = 0.75

ผลการคำนวณความเชื่อถือได้ด้านกระบวนการให้บริการ = 0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบเอง โดยจะเปิดเผยเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเท่านั้น และเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจและยินดีในการให้ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้
2. ตรวจสอบความเรียบร้อยและความครบถ้วนจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำไปบันทึกข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยทำการลงรหัส (Coding) และนำมาประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอและสรุปผลวิจัยครั้งนี้ โดยในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคลจะใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และในส่วนของปัจจัยในการตัดสินใจเลือกใช้บริการให้คำปรึกษาปัญหาทางเพศจะใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในส่วนของเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกใช้บริการให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพทางเพศของสตรีวัยหมดประจำเดือนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และ t-test จากนั้นทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี Tukey HSD เนื่องจากเป็นกรณี ความแปรปรวนกลุ่ม (Group Variance) และ ขนาดกลุ่ม (Group Size) เท่ากัน และใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกใช้ในแต่ละปัจจัย